

Mesaj

Tuturor oamenilor de teatru, bărbați și femei, tuturor celor care creează și care se reunesc în și prin teatru, celor pe care teatrul îi bucură, îi sprijină sau îi provoacă, le adresez salutul meu și cele mai bune urări cu prilejul acestei Zile a tuturor teatrelor din lume, o Zi ca un An Nou, în care sîntem asaltați de atîtea grave probleme.

Aș vrea să mă refer direct la una dintre aceste probleme. Unii vor socoti, poate, că nu e cea mai arzătoare și vor invoca altele, — ca foametea, boala, amenințarea cu distrugerea totală etc. — subliniind totodată slăbiciunea mijloacelor și a puterilor artei noastre de a le face față. Puțini vor nega, totuși, că e vorba de cea mai strigătoare nedreptate a timpului nostru și că spaima și revolta victimelor au străpuns în cele din urmă carapacea rezistentă care proteja conștiința lumii. Vreau să vorbesc, desigur, despre rasism și, în mod deosebit, despre acela care a atins forma cea mai perfectă ca instrument de represiune al Statului: Apartheidul.

Teatrul n-a întîrziat să ia poziție față de această ofensă adusă umanității, cum a făcut-o și față de altele. Artiști din numeroase țări ale lumii au hotărît să interzică reprezentarea operelor lor și refuză orice participare personală în această parte a lumii în care Statul neagă apartenența la umanitate a majorității populației sale. Unii au ales drept temă a operelor lor cele mai evidente fărădelegi ale regimului de Apartheid.

Artiștii rămîn conștienți de puterea limitată a gestului lor și nu nutresc prea multe iluzii cu privire la capacitatea oricărei forme de artă de a îndrepta lumea și de a restructura societatea.

Totuși, nu se poate pune la îndoială faptul că această activitate umană are puterea de a pune în lumină numeroasele contradicții ale lumii contemporane, de a trezi conștiința societății și de a-i mobiliza membrii în vederea unor schimbări. Și tocmai această conștientizare a celor mai diverși oameni — tineri, profesori, muncitori de la orașe și de la sate și chiar oameni de afaceri — reușește, mai devreme sau mai tîrziu, să se transmită conducătorilor de guverne și de state și să influențeze, fie chiar pe căile cele mai subtile, politica. Acest proces este evident mai ales în ultimii doi-trei ani și s-a manifestat în atitudinea unor guverne față de Apartheid. Am fost martori unei schimbări de atitudine, cel puțin aparentă, chiar în cadrul unora dintre bastioanele cele mai inexpugnabile, care sprijineau aroganța sfidare pe care o reprezintă Apartheidul în Africa de Sud.

Ritmul acestei evoluții s-a accelerat. Și dacă răspunderea pentru intensificarea luptei interne e o chestiune a ineseși popoarelor asuprite, lumea din afară nu poate să nu aibă conștiința datoriei de a participa prin sprijinul său moral și prin afirmarea solemnă a solidarității sale...

Renunșînd la rezerva pasivă față de această enclavă rasistă, oamenii de teatru sînt chemați să-și dedice o parte din activitatea lor creatoare pentru a stimula conștiința morală a popoarelor și a autorităților lor publice, construind o punte permanentă de empatie cu majoritatea violentată din această regiune a comunității umane.

Cerem cu insistență instituțiilor, tuturor celor care dețin o autoritate morală în lume, să sprijine fără rezerve această acțiune de solidaritate, recunoscînd că atît securitatea cît și pacea lumii nu pot fi separate de eliberarea tuturor oamenilor, sub toate aspectele existenței lor cotidiene, — să garanteze fiecăruia liberă folosire a capacității sale creatoare, în cadrul demersului comun al întregii omeniri.

Wole SOYINKA

președintele Institutului Internațional de Teatru
(I.T.I.)